

Barriada de Cal Bassacs

Gironella

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: uns 800 metres al sud del poble de Gironella.

Coordenades:

Latitud: 42.02104
Longitud: 1.88396
UTM Est (X): 407602
UTM Nord (Y): 4652715

Classificació

Número de fitxa: 08092 - 64
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Conjunt arquitectònic
Estil / època: Contemporani Popular
Segle: XIX-XX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: diversos propietaris.

Fitxes associades:

[Santa Maria de Cal Bassacs](#)

[Casa pairal de la família Teixidor-Bassacs](#)

[Escola de Cal Bassacs](#)

[Colònia de Cal Bassacs](#)

[Fàbrica de Cal Bassacs](#)

[Barri Font dels Tòrracs](#)

Autoria de la fitxa: Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dc., 22/11/2017 - 01:00

Descripció

La barriada de Cal Bassacs és un petit nucli de població que s'originà a partir de la instal·lació de les fàbriques de Cal Bassacs, de fet Cal Bassacs és considerat com una colònia, tot i que no va arribar a tenir-ne l'estatus. Amb la construcció de les fàbriques també es va construir un petit grup d'habitatges, a més de la torre i altres edificis, però el nombre d'immobles era petit per allotjar el volum de treballadors; aquest fet segurament va afavorir i facilitar el desenvolupament urbanístic de la barriada. El traçat de la carretera i del tren van ser un factor que va propiciar la construcció de cases al seu entorn, zona que també quedava propera a la fàbrica; així, les àrees més properes a aquestes vies de comunicació, vers la zona de Cal Feliu, el carrer de Sant Marc, i a l'entorn d'on es van construir l'escola i molts anys més tard l'església van anar acollint la construcció d'habitatges i carrers, condicionat també a la disponibilitat de parcel·les. De tota manera, a la zona de Cal Bassacs, a més de les cases i blocs de pisos que s'anirien construint, també hi havia, poques, però algunes masies disperses per la zona. La barriada de Cal Bassacs va anar creixent gradualment, demandant la construcció de l'escola i l'establiment de diversos comerços. El fet que Cal Bassacs com a colònia no disposés d'església, encara que es comptava amb l'església de Sant Marc, va acabar determinant que es sol·licités poder celebrar les litúrgies a la petita capella de la torre dels amos de la colònia, a la vegada que s'iniciaren els tràmits per sol·licitar que el bisbat construís una església; no seria fins als anys 60 del segle XX que s'inauguraria l'església de Santa Maria de Cal Bassacs.

Observacions:

Cal Bassacs com a colònia o barriada compta amb el barri de la Font dels Tòrracs. En el conjunt del municipi i com a nucli de població, actualment Cal Bassacs és la segona àrea amb nombre d'habitants dins el municipi.

Història

Els orígens de la barriada de Cal Bassacs com a nucli de població es situen a la segona meitat del segle XIX, a partir de la construcció de les fàbriques de Cal Bassacs de la mà del matrimoni format per Raimunda Bassacs i Joan Teixidó. Ambdós vinculats a la producció de filats i teixits i que ja disposaven d'un petit taller amb telers manuals a l'actual plaça de la Vila de Gironella, en la mateixa casa on residien. L'evolució urbanística i demogràfica de la barriada va anar sent gradual ja que les necessitats de mà d'obra a les fàbriques va anar augmentant i afavorint l'assentament de població i la construcció d'habitatges. Al llarg del segle XX Cal Bassacs ha anat creixent i consolidant-se, a les darreres dècades del segle XX ha experimentat un augment de la construcció, avui dia ja consolidat.

Bibliografia

- BUSQUETS I CASTELLA, J.; MONTAÑÀ, D.; PUJOL, J.; SERRA, R.: (1999): Gironella. Notes històriques. Gironella: Edicions del Centre d'Estudis de l'Associació Cultural El Vilatà del Berguedà, Col·lecció L'Escambell, núm. 12.
- BUSQUETS I CASTELLA, J.; ESCOLA SANT MARC (2011): L'Escola de Cal Bassacs. 75è aniversari de l'Escola Sant Marc. Edita: Escola Sant Marc de Cal Bassacs.
- BUSQUETS I CASTELLA, J. (2012): L'Església de Santa Maria de Cal Bassacs. Edita: Parròquia de Santa Maria de Cal Bassacs.
- GAVIN, J. M. (1985): Inventari d'esglésies. Núm. 17. Berguedà. Barcelona, Arxiu Gavin.

- S/A. (1993): Cent imatges per a la història: Gironella, 1885-1973. Gironella: Associació Cultural El Vilatà; col·lecció l'escambell, 4.
- SERRA, R. et altri (1991): Guia d'Art del Berguedà. Berga, Ed. Consell Comarcal del Berguedà i Patronat del Centre d'Estudis del Berguedà.
- SERRA, R.; CASALS, L. (fotografies) (2000): Colònies Tèxtils de Catalunya. Barcelona: Angle Editorial i Caixa de Manresa.
- SERRA, R. (2013): "Els orígens de la industrialització tèxtil de Gironella: Cal Metre, Cal Bassacs, Viladomiu Vell i Viladomiu Nou". L'Erol, núm. 118, pàg. 21-30.
- VVAA (1994): Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà, volum 5, Barcelona, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

